

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

20 februari 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verkoop van GIMV-participaties aan de Vlaamse regering
Met redenen omklede motie
Bijlagen

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Donderdag 20 februari 1997

VOORZITTER : De heer Robert Voorhamme

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.14 uur.*

Interpellatie van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verkoop van GIMV-participaties aan de Vlaamse regering

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verkoop van GIMV-participaties aan de Vlaamse regering.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil eerst het onderwerp van mijn interpellatie verduidelijken : het gaat over de verkoop van Gimvindus-participaties aan de overheid.

Ik richt me nu specifiek tot de minister, maar ik zou me evengoed tot alle commissieleden kunnen richten. Het parlementair stuk 28 van 10 december van vorig jaar is een bijzonder belangrijk stuk. Het is het verslag van het Rekenhof betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM. Het Vlaams Parlement hecht veel belang aan zijn controletaak en de verslagen van het Rekenhof kunnen ons hierbij zeker helpen. Ik vind het dan ook jammer dat dergelijke belangrijke verslagen meestal beperkt blijven tot een parlementair stuk dat bijna onmiddellijk verticaal wordt geklasseerd.

Waarover gaat dit rapport van het Rekenhof ? Ten eerste gaat het over de herstructurering van de GIMV, verwijzend naar de overeenkomst die op 14 december 1994 werd gemaakt tussen de GIMV en het Vlaams Gewest. Ten tweede gaat het over het

zogenaamde protocol-Gheyselincx, dat te maken heeft met de financiering van de KS en meer bepaald met de afbouw van het oostelijk en het westelijk bekken. Daar kom ik straks nog op terug. Voorts gaat het over de specifieke tegemoetkomingen van het Vlaams Gewest ten voordele van Gimvindus, naar aanleiding van de verplichting tot financiering in Limburg. Ten slotte, en niet in het minst, gaat het over de boekhouding van Gimvindus zelf.

In verband met de herstructurering van de GIMV verwijs ik naar de overeenkomst van 14 december 1994. Deze regelde de verkoop door de GIMV aan het Vlaams Gewest van de participaties in de Vlaamse Milieuholding, Gimvindus en de Limburgse Investeringsmaatschappij. Die aandelenoverdracht werd gefinancierd met middelen uit het Fonds voor Industriële Vernieuwing. Daar kom ik zo meteen op terug.

De prijs die het Vlaams Gewest eind 1994 betaalde voor de Gimvindusparticipatie staat in schril contrast met de prijs die het Vlaams Gewest ervoor heeft gekregen bij de verkoop op 7 januari 1992. In die overeenkomst verkocht het Vlaams Gewest zijn participatie aan de GIMV voor het luttele bedrag van 1,25 miljoen frank. De vergelijking van beide prijzen doet vragen rijzen over hoe het mogelijk is dat de waarde van een onderneming op korte tijd zo toeneemt. Het FNSV, de vroegere naam van de Gimvindus, verdedigt zich door te stellen dat de waarde op dat moment geen 1,25 miljoen frank bedroeg, maar wel 33,7 miljard frank.

Het Rekenhof gaat hiermee niet akkoord. Volgens het Rekenhof is de schuld van 33,7 miljard frank ontstaan als gevolg van de kapitaalsvermindering die werd doorgevoerd vóór de verkoop in 1992. Hierbij werd eigen vermogen – kapitaal – omgezet in vreemd vermogen. Bovendien zegt het Rekenhof dat die schuld verschuldigd is door dege-

Bogaert

ne die verkoopt, dus door Gimvindus, en niet door degene die koopt.

Bij de verkoop in 1992 was de portefeuille van Gimvindus gewaardeerd op 33,7 miljard frank. Dat bedrag was het resultaat van de op dat ogenblik vastgestelde waardevermindering, ongeveer 10,5 miljard frank, die men in mindering bracht van het maatschappelijk kapitaal van 44,2 miljard frank. Desondanks werd het FNSV verkocht voor slechts 1,2 miljoen frank.

Men heeft de minister daarover ondervraagd. Merkwaardig genoeg antwoordt hij hierop dat men bij de waardering van deze portefeuille omwille van de onzekerheid die prijs moet uitsplitsen tussen enerzijds het minimumkapitaal van 1,2 miljoen frank, en anderzijds de renteloze schuld van 33,7 miljard frank.

Mijnheer de minister, wat het Rekenhof hierover zegt, is verbijsterend. Het Rekenhof zegt dat deze onzekerheid over de reële waarde van de portefeuille onbegrijpelijk is, omdat de waardeverminderingen van deze portefeuille precies die 10,5 miljard frank bedroegen en vermits deze zelfs werden geattesteerd door een commissaris-revisor. De minister heeft daar trouwens zelf op gewezen. Het gaat niet om zomaar een willekeurig geraamd bedrag. Het antwoord van de minister is dus werkelijk onbegrijpelijk.

De betalingen van die participaties zijn gebeurd met middelen uit het Fonds voor Industriële Vernieuwing. Men heeft aan de GIMV een overzicht gevraagd van alle FIV-tussenkomen, om deze te kunnen vergelijken met het eindresultaat van de verrichtingen en om te zien in welke mate de waarderingregels voor die middelen werden gehanteerd zoals het hoort. Aan de minister werd ook gevraagd in welke mate het Vlaams Gewest op de hoogte is van terugbetalingen van leningen aan de GIMV, afboekingen op schuldvorderingen van de overheid en eventueel vrijstelling van terugbetaling.

Als verantwoording voor de waardering van die portefeuille verwijst de minister naar een evaluatieverslag van de uitstaande vorderingen, opgesteld door Arthur Andersen.

In dit gezelschap is het overbodig hieraan toe te voegen dat Arthur Andersen een privé-auditbureau is : het is niet de eerste maal dat we deze instantie ontmoeten, en het zal ook niet de laatste

maal zijn. Het rapport van het Rekenhof onderstreept echter tot vervelens toe dat de essentiële controletaken van zowel dit parlement als het Rekenhof in feite precies ophouden waar de activiteiten van Arthur Andersen beginnen. De minister verwijst naar het evaluatieverslag van Arthur Andersen. Had hij dat niet gedaan, dan had ik er geen problemen mee gehad. Maar hij doet dat wel. Volgens het Rekenhof is dat evaluatieverslag dus – natuurlijk – het eindpunt voor de controlebevoegdheid van het Rekenhof. De gerezen vragen worden dus niet beantwoord.

Ook de semesteriële schriftelijke rapportering lost de gestelde vragen niet op. Integendeel, zegt het Rekenhof, de vraagtekens worden alleen maar groter. De volgende conclusie wordt getrokken : na het onderzoek van deze aankoop is gebleken dat zowel de prijsbepaling van de Gimvindus-participatie als de waardering van de middelen waarmee deze aankoop wordt gefinancierd vragen oproept. Welnu, mijnheer de voorzitter, ik kan me niet verzoenen met een dergelijke conclusie : als men nadien met minstens evenveel vragen blijft zitten als voorheen, dan klopt er iets niet. Ik wil er dan ook op aandringen dat de minister nu of in een latere fase deze commissie concrete antwoorden levert op de gestelde vragen.

Ik wil het ook even hebben over de financiering van de afbouw van het oostelijke gewestelijk bekken – de uitvoering van het protocol Gheyselincx. Het gaat hier over bedragen die vanaf 1993 werden besteed aan de herstructurering van het westelijk bekken en die enerzijds van Gimvindus, anderzijds rechtstreeks van het Vlaams Gewest afkomstig zijn. Ik begin mijn verhaal in 1993 omdat op dat ogenblik het systeem van de jaarlijkse subsidiëring werd verlaten. In ruil daarvoor zou het Vlaams Gewest immers vanaf dat ogenblik eenmalig een waarde overdragen, die moest volstaan om de nog bestaande financieringsverplichting van 1993 tot 1996 na te komen. Daarom moest in eerste instantie worden bepaald hoeveel deze financieringslast nog precies bedroeg.

Oorspronkelijk had men die last bepaald op 19,6 miljard frank. Dit werd als zodanig vastgelegd in de overeenkomst van 14 januari 1993 tussen het Vlaams Gewest en Gimvindus. Na het sluiten van die overeenkomst vond een herberekening plaats. Die werd verricht door een commissie ad hoc, met als leden Gimvindus, de n.v. Mijnen en – jawel – Arthur Andersen, deze laatste als adviseur van het Vlaams Gewest. Deze herberekening heeft aanleiding gegeven tot een verhoging van die financieringslast tot 24,6 miljard frank, wat eind 1994 dan

Bogaert

weer werd vastgelegd in een nieuwe overeenkomst. De verhoging bedroeg dus 5 miljard frank. Ik kom daar straks, bij de bespreking van het derde deel, nog op terug.

Volgens die overeenkomst van 21 december kan die 24,6 miljard frank worden opgedeeld in twee grote stukken : enerzijds is 14,5 miljard frank bestemd voor verliesfinanciering, anderzijds wordt ruim 10 miljard frank gebruikt voor investeringen. Bij nader onderzoek van deze bedragen stuiten we ook hier andermaal op het onoverkomelijke probleem dat het Rekenhof geen controlebevoegdheid heeft over privé-instellingen als Arthur Andersen. De mogelijkheden van dit hof om controle uit te oefenen eindigen dus hier.

Het gevolg daarvan is zeer ernstig : deze cijfergegevens zouden moeten verduidelijken wat die bedragen – 14,5 miljard frank en 10 miljard frank – precies behelzen. Deze opbouw is echter niet gekend door het Rekenhof. Terwijl het Rekenhof meestal vrij voorzichtig is in zijn bewoordingen, is het dit nauwelijks wat de conclusie betreft. Onomwonden verklaart het te hebben vastgesteld dat noch de n.v. Mijnen, noch Gimvindus, noch de minister de samenstelling van deze bedragen kunnen verduidelijken. Dit impliceert dat dus niet meer kan worden berekend hoeveel de helft van het overschot bedraagt : dit is precies de grens die werd gesteld aan de tussenkomst door de overheid. Het enige wat kon worden meegedeeld is het volgende : de kans bestaat dat het Vlaams Gewest meer besteedt in Limburg dan die helft van het overschot toegekend voor de financiering van de afbouw van het westelijk bekken.

Nu weet ik wel dat de minister oorspronkelijk in een vroegere briefwisseling had beloofd te trachten enige duidelijkheid te verschaffen tegen het jaareinde. Blijkbaar zou die termijn verlengd zijn tot medio 1997. Met betrekking tot de verhoging met 5 miljard frank gaat het in het bijzonder over een overname door het Vlaams Gewest van 1 miljard frank van die verliesfinanciering, een vermindering van de schuld van Gimvindus aan het Vlaams Gewest met 10 miljard frank of een eventueel overschot op de scheepsbouwveloppe van meer dan 7 miljard frank. Ook is nog toelating verleend aan Gimvindus om tot 7 miljard frank te boeken als vordering. Er is de gewestwaarborg ter waarde van maximaal 8 miljard frank die door het Vlaams Gewest wordt verleend op de bankkredieten van Gimvindus. Er is dan nog eens een jaarlijks bedrag van 675 miljoen frank, dat tussen 1995 en 2008

door het Vlaams Gewest aan Gimvindus wordt betaald.

Niet alle van deze zes tegemoetkomingen kunnen onmiddellijk een waarde krijgen. De optelsom van die delen die dat wél kunnen, levert ons echter een totaal op van 20,5 miljard. Ook hier is de conclusie van het Rekenhof zeer duidelijk. Ik citeer : de discrepantie tussen de geringe verhoogde financieringslast en de omvang van de bijkomende middelen springt toch wel duidelijk in het oog. Einde citaat.

Het Rekenhof heeft een aantal berekeningen gemaakt, gebaseerd op antwoorden van Gimvindus. Hieruit blijkt dat één enkele tegemoetkoming, bijvoorbeeld de jaarlijkse bijdrage van 675 miljoen frank of de schuldvermindering van 10 miljard frank, al zou volstaan om de geactualiseerde verhoging van 3 miljard frank te compenseren. Men schermt immers met een begrip als actualisering om die 5 miljard frank te verdedigen. Welnu, actualiseert men dat laatste bedrag naar 1993, dan bekomt men 3 miljard frank. Het Rekenhof is dan ook van oordeel dat de tussenkomst van het Vlaams Gewest duidelijk de verhoogde last van Gimvindus overstijgt.

Volgens het Rekenhof wijst het feit dat Gimvindus in de toekomst die bewuste 10 miljard frank nog eens in mindering zou mogen brengen van haar schuld aan het Vlaams Gewest, er eigenlijk op dat Gimvindus die 10 miljard frank twee maal ontvangt.

Ten slotte nog een kort maar pijnlijk woord over de boekhouding van Gimvindus. Tot nader order zijn instellingen zoals Gimvindus onderworpen aan de in dit land geldende wetgeving. De wetgeving inzake boekhouding ligt vast in het KB van 8 oktober 1976. Daar wordt onder meer in gesteld dat waarderingsregels in de boekhouding slechts mogen worden aangepast indien de vennootschap in een nieuwe situatie terechtkomt, waarbij het behoud van de vroegere regels de getrouwheid van de jaarrekening in het gedrang zou brengen. Niettegenstaande dit voor Gimvindus niet het geval is, werden de waarderingsregels aangepast.

Het is opmerkelijk, schrijft het Rekenhof, dat Gimvindus door het herhaaldelijk sluiten van nieuwe overeenkomsten, op 7 januari 1992, op 14 januari 1993, op 21 december 1994, op 16 mei 1995, op 20 december 1995, blijkbaar jaarlijks in een zodanig nieuwe situatie terechtkomt, dat elk jaar een aanpassing van de boekhouding nodig is. In 1994 brengt men in de totale balans de geactualiseerde

Bogaert

waarde tot uiting en onbegrijpelijk maar waar, in 1995 verschijnt in de balans de nominale waarde. Dit is echter niet conform artikel 11 van het KB van 8 oktober 1976. Dit alles – is de vernietigende conclusie van het Rekenhof – leidt ertoe dat er niet veel consistentie bestaat in de boekhouding.

Mijnheer de minister, alle conclusies van het Rekenhof in acht genomen vind ik dat er dringend orde op zaken moet worden gesteld. Ik verwacht van u twee zaken. Ten eerste, een concreet antwoord op de diverse opmerkingen en vragen van het Rekenhof. Ten tweede wil ik graag horen welke maatregelen u al hebt genomen of zult nemen om de onwettelijkheid van de boekhouding van Gimvindus te verhelpen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, we zijn een beetje in slaap gewiegd door de mooie verhalen van Gimvindus. Ik ben echt geschrokken van dit krantenartikel over het verslag van het Rekenhof. Daar hebben zich bedenkelijke zaken voorgedaan. Ik vind dat we meer aandacht moeten besteden aan de werking van de overheidsholdings.

Ik wil nog even verwijzen naar de Limburgse Participatiemaatschappij. Iedereen vraagt luid om meer middelen, meer initiatieven, meer geld voor Limburg. Nu zien we dat de helft van een bestaand fonds voor Limburg, meer dan 2,4 miljard frank, reeds jaren niet wordt gebruikt. Ik ga voor een groot deel akkoord met de visie van de minister omtrent de inspanningen voor de economie en specifiek voor sectoren met een hoge toegevoegde waarde. We moeten die politiek verderzetten.

We hebben kritiek op de privé-holdings. Ze investeren onvoldoende of nemen onvoldoende risico's voor het Vlaamse bedrijfsleven. De overheidsholdings doen het echter niet beter. We zijn medeverantwoordelijk voor situaties zoals bij Gimvindus en de Limburgse Participatiemaatschappij. We moeten daar ook kritisch durven naar kijken. Voor het eerst maakt het Rekenhof zo'n scherpe analyse over de relatie tussen Gimvindus en Vlaamse regering en over de boekhouding van Gimvindus. We hebben recht op correcte informatie over alles wat daar aan de hand is. Mijnheer de minister, u bent niet verantwoordelijk voor alles wat in het verleden gebeurd is. Wat was de motivatie voor de hele operatie ?

Indertijd wou de commissie voor Economie uitpluizen wat er allemaal gebeurde bij KS. Er werd een onderzoekscommissie opgericht. Ik werd gewraakt als voorzitter van die commissie omdat ik niet tot de meerderheid behoorde. De leden van de commissie voor Economie kwamen uit heel Vlaanderen, maar uiteindelijk kwam een meerderheid van Limburgers in de onderzoekscommissie terecht.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik maakte geen deel uit van de KS-onderzoekscommissie, ondanks mijn ontegenzeggelijke Limburgse roots. U moet dat dus enigszins nuanceren.

U zegt dat er bedenkelijke zaken zijn gebeurd bij Gimvindus. Wat bedoelt u met bedenkelijk ?

De heer Jacques Laverge : Ik gebruik het woord bedenkelijk voor de aard van de relaties en de transmissies waarbij overheidsgeld bij vennootschappen is terechtgekomen. Men weet niet goed hoe dat is gebeurd. We hebben toch het recht om te weten of het over overheidsgeld gaat. Ik heb er geen probleem mee als dat geld ergens anders vandaan blijkt te komen. Als het Vlaams Gewest geld beschikbaar stelt, willen we echter weten hoe het wordt aangewend. Ik heb er alle begrip voor dat men wel eens een verkeerde investering kan doen. Maar we moeten de juiste aanwending van gemeenschapsgeld toch kunnen waarborgen.

Onze belangrijkste vraag gaat dan ook over de doorzichtigheid van deze operaties. Die herstructurering van het KS-dossier was uiteraard een goede zaak. Het is een van de elementen aan de hand waarvan we de belangenvermenging konden bestuderen tussen de vennootschappen zelf en de personen die ze bevolkten. Wij hebben nooit zoveel cumulatie gezien als in die KS-dossiers. Dat heeft aanleiding gegeven tot een aantal problemen waar we vandaag nog mee kampen.

Ik breid mijn betoog uit naar de beursgang van de GIMV en het probleem van de institutionele participanten. Ook daar zijn een aantal zaken gebeurd waar we inzicht in moeten krijgen. Wij vragen een hoorzitting over die beursgang en over wat er is gebeurd bij de eerste institutionele participatie van de GIMV. We hebben toch het recht om te weten wat er allemaal gebeurt.

U hebt gisteren nogal evasief geantwoord op de actuele vraag, mijnheer de minister. Maar we moe-

Laverge

ten ons toch afvragen waar we heen gaan. Ik vind die plaatsing een zeer belangrijke operatie voor de Vlaamse regering, die als hoofdaandeelhouder toch een aantal middelen creëert. Ik sluit me aan bij wat de heer Bogaert heeft gezegd. Ik vraag slechts dat het dossier eenvoudig en controleerbaar wordt gemaakt. Dit geldt ook voor alle andere operaties waar de overheid een participatie of een belang in heeft.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Dit is geen eenvoudige materie. Ik zal dan ook mijn antwoord laten kopiëren, alsook de brief van de heer Van Outryve d'Ydewalle, voorzitter van de GIMV, aan de voorzitter van het Vlaams Parlement. Die brief is een antwoord over het gebruik van die FIV-middelen. Het gaat inderdaad om een bijzonder technische aangelegenheid.

De voorzitter : De tekst zowel als de brief waaraan de minister refereert, zullen als bijlagen bij het verslag worden opgenomen.

Minister Eric Van Rompuy : Gisteren hebben we de privatisering van de LPM nagenoeg afgerond. Ik heb daarover nooit een verklaring afgelegd. Ik kan u verzekeren dat er op een professionele manier is tewerk gegaan. U zult de opbrengst van de privatisering in de loop van de komende weken vernemen. Ik kan Limburg alleen maar gelukwensen voor de opbrengst die het uit de privatisering van de LPM heeft gehaald. Als u dus de beursgang van de GIMV voorwerp zult laten uitmaken van een publiek debat, dan is hij gedoemd om te mislukken. Ik denk dat wij als overheid en als parlement zo iets op een professionele manier moeten benaderen. We mogen het geen voorwerp laten uitmaken van partijpolitieke of mediatieke discussies.

Ik ga proberen de vragen van de interpellatie zo systematisch mogelijk te beantwoorden. Het gaat over een technische operatie die de resultante is van een beslissing van het Vlaams Parlement. In de vorige legislatuur had men het over de Gimvizing van de economie. Daarmee bedoelde men het monster dat in heel de Vlaamse economie haar klauwen zette. Men moest overgaan tot een afsplitsing van een aantal activiteiten. Dat heeft geleid tot het decreet van 13 juli 1994, waarmee we de Milieuholding, de GIMV, Gimvindus en de LRM uit elkaar hebben gerafeld. Ik denk dat deze inter-

pellatie en de discussie met het Rekenhof mee een gevolg zijn van die operatie.

Het verslag van het Rekenhof is het resultaat van een volledige onderzoekscyclus met betrekking tot bepaalde overeenkomsten en verrichtingen tussen de Vlaamse regering en de openbare investeringsmaatschappijen, voorafgaand aan het boekjaar 1995. Het Rekenhof maakt een aantal technische opmerkingen. Ik heb hierover reeds briefwisseling gevoerd met het Rekenhof. Ik kan die ook overmaken voor het verslag.

Op 3 juni 1996 hebben we de heer Van de Velde, voorzitter van het Rekenhof, een uitvoerig antwoord gegeven over deze aangelegenheid. We hebben daarover uitgebreid gecorrespondeerd. We hebben ook een aantal tegenargumenten ontwikkeld, die blijkbaar het Rekenhof niet hebben kunnen overtuigen. Ik zal proberen de vragen te formuleren die u ook in uw interpellatie naar voren hebt gebracht, en daarna het antwoord geven van de Vlaamse regering.

Ten eerste had het protocol van 14 januari 1993 de financieringsverplichting van Gimvindus ten aanzien van NV Mijnen vastgelegd op 19,6 miljard frank. Met de overeenkomst van 14 december 1994 werd deze verplichting verhoogd tot 24,6 miljard frank, dus met 5 miljard frank. Daartegenover staat volgens het Rekenhof dat het Vlaams Gewest de financiële structuur van Gimvindus heeft versterkt ten bedrage van 20,5 miljard frank. Vanwaar komt deze discrepantie ? De herstructurering van eind 1994 en de wijze van betaling hadden voor Gimvindus een aantal minpunten tot gevolg, die moesten worden gecompenseerd om het financieel evenwicht te behouden. Toen een vergelijking werd gemaakt op basis van geactualiseerde gegevens, viel de discrepantie al minder groot uit. Dit erkent ook het Rekenhof.

Het behoud van het vermogensmatig en financieel evenwicht van Gimvindus wordt door de Vlaamse regering van nabij opgevolgd, aangezien het Vlaams Gewest voor 100 percent aandeelhouder is van de vennootschap, en de balans van Gimvindus nog aanzienlijke uitstaande verbintenissen bevat ten aanzien van de financiële instellingen. De Vlaamse regering heeft tijdens deze legislatuur verschillende keren stilgestaan bij de vrijwaring van het financieel evenwicht van Gimvindus. Dit ware niet nodig indien sinds het financieringsprotocol van 14 december 1994, in hoofde van Gimvindus een positief onevenwicht had bestaan tussen haar verplichtingen en de beschikbare middelen. Belangrijk voor de commissie – en het Rekenhof

Van Rompuy

gaat hier blijkbaar gemakkelijk aan voorbij – is dat het Vlaams Gewest als enige aandeelhouder van de Gimvindus er alle baat bij heeft dat de financiering van deze vennootschap zo realistisch mogelijk blijft. Enerzijds moet worden vermeden dat Gimvindus haar verplichtingen niet kan nakomen, want dan moet het Vlaams Gewest bijspringen, en anderzijds dat Gimvindus onnodige liquiditeiten opbouwt die het Vlaams Gewest niet kan aanwenden voor andere beleidsprioriteiten.

Het Rekenhof gaat er dan ook aan voorbij dat de schuldvermindering die aan Gimvindus werd toegestaan ten belope van 10,03 miljard frank, werd gecompenseerd door eenzelfde schuldbedrag in hoofde van LRM. Dit is logisch omdat de financiering van de economische reconversie, de diversificatie-investering, werd overgedragen van Gimvindus naar de LRM, die eveneens voor 100 procent een dochtermaatschappij is van het Vlaams Gewest. Dit gegeven, de overname van Gimvindus aan het Vlaams Gewest door LRM, werd niet vermeld in het verslag van het Rekenhof. Wanneer men dit mee in rekening brengt, valt de globale financiële rekening voor het Vlaams Gewest anders uit. Mijns inziens is dit een zeer belangrijk gegeven. De verhouding tussen Gimvindus en LRM leidt ook dikwijls tot misverstanden. Het is absoluut onjuist dat de LRM geen verbintenissen meer heeft ten aanzien van Gimvindus. Dit is een eerste belangrijk punt.

Ik kom tot mijn tweede punt. In de overeenkomst van 21 december 1994 werd vastgesteld dat Gimvindus nog 24,6 miljard frank ter beschikking zou stellen in het kader van de uitvoering van het plan-Gheyselinck. Hoeveel van dat pakket van 24,6 miljard frank werd ex post effectief aangewend door Gimvindus? In de overeenkomst van 21 december 1994 is een vast betalingskader opgenomen. Op 1 januari 1995 diende Gimvindus 8,6 miljard frank ter beschikking te stellen, op 30 juni 1995 5,1 miljard frank, op 30 juni 1996 5,8 miljard frank en op 30 juni 1997 2,1 miljard frank. In totaal gaat het dus om een bedrag van 21,6 miljard frank.

Het verschil met de aangehaalde 24,6 miljard frank is te verklaren door het feit dat contractueel ook het volgende was bepaald. Ten eerste, de erkenning door de NV Mijnen dat Gimvindus op 28 juli 1994 reeds 2 miljard frank had betaald. Ten tweede, de gedeeltelijke overname van de verplichting door het Vlaams Gewest voor een bedrag van 1 miljard frank. Behoudens het bedrag van 2,1 miljard frank dat Gimvindus nog op 30 juni 1997 moet storten,

werden alle contractueel afgesproken bedragen ter beschikking gesteld.

Ik kom bij de derde vraag. De Gimvindus-aandelen werden met het protocol van 7 januari 1992 aan de GIMV verkocht voor een bedrag van 1 miljoen 250.000 frank. Met de overeenkomst van 14 december werden de Gimvindus-aandelen van de GIMV teruggekocht voor 775 miljoen frank. Hoe valt de spectaculaire koerswinst van de Gimvindus-aandelen in de periode 1992-1994 te verklaren? Het antwoord op deze vraag vereist enige toelichting bij de wijze waarop de prijsbepalingen van de Gimvindus-aandelen op 7 januari 1992 en op 14 december 1994 tot stand zijn gekomen.

Ik start met de prijsbepaling van 7 januari 1992. Artikel 98 van het programmadecreet van 1991 bepaalt dat het kapitaal van het Fonds voor de Nationale Sectoren, het FNSV – de voorganger van Gimvindus -, kan worden verminderd door terugbetaling aan het Vlaams Gewest. De terugbetalingsmodaliteiten zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering. Deze terugbetaling moet worden gestort in de middelenbegroting. Het bedrag van deze kapitaalvermindering diende dus niet dadelijk te worden uitbetaald aan de aandeelhouders, maar mocht worden omgezet in een schuld tegenover de aandeelhouders.

Het besluit van de Vlaamse regering van 7 januari 1992 legt de terugbetalingsmodaliteiten vast van de schuld uit de kapitaalvermindering. Het maatschappelijk kapitaal werd teruggebracht van 44,3 miljard frank tot een minimumbedrag van 1 miljoen 250.000 frank. Enerzijds had deze kapitaalvermindering betrekking op een aanzuivering van het tot op dat moment op de portefeuille vastgestelde waardeverminderingen, geattesteerd door de commissaris-revisor, ten belope van 10 miljard 560 miljoen frank. Anderzijds had die ook betrekking op een omzetting van een bedrag ten belope van 33,7 miljard frank in renteloze achtergestelde schulden. De waarderingen werden uitgevoerd op basis van de situatie van 8 januari 1991, de datum waarop Gimvindus voor eigen rekening is beginnen te werken.

Na deze kapitaalvermindering werden ingevolge de beslissing van de Vlaamse regering de Gimvindus-aandelen verkocht aan de GIMV. De verkoopprijs was gelijk aan het bedrag van het eigen vermogen, zijnde 1 miljoen 250.000 frank. In principe kan men stellen dat op geconsolideerde basis de eigenlijke verkoopprijs 33,7 miljard frank bedroeg: 1,2 miljoen frank in hoofde van de GIMV en 33,7 miljard frank in hoofde van Gimvindus.

Van Rompuy

Ik wil erop wijzen dat de GIMV voor een bedrag van 1,2 miljoen frank een vennootschap heeft overgenomen met een eigen vermogen van 1,2 miljoen frank en een schuld van 33,7 miljard frank. Dit is zeer belangrijk. In de opmerkingen van het Rekenhof wordt hieraan voorbijgegaan.

Ik kom nu tot de prijsbepaling van 14 december 1994. Voor de aankoop eind 1994 werd voor de prijsbepaling van de Gimvindus-aandelen, en onder dezelfde omstandigheden als bij de Vlaamse Milieuholding en de Limburgse Investeringsmaatschappij – de vroegere LIM, nu de gewezen LPM -, het geconsolideerd eigen vermogen weerhouden. Hiermee wordt al een antwoord gegeven op de vraag hoe de Vlaamse regering de overnamesom voor de GIMV-participaties in Gimvindus, VMH en LIM verklaart. De overnameprijs werd bepaald op basis van het geconsolideerd eigen vermogen van de verschillende vennootschappen. Die waardebeoordeling werd zonder voorbehoud geattesteerd door de wettelijk aangestelde commissarissen-revisoren.

Een lagere prijs zou voor de GIMV een aanzienlijk verlies op geconsolideerde basis hebben betekend, waardoor de GIMV een minwaarde had moeten boeken en de bestuurders van de GIMV verantwoordelijk zouden kunnen worden gesteld, aangezien juridisch alleen de raad van bestuur een dergelijke beslissing kan nemen. Een dwangmatig optreden in dit verband zou bovendien de aangekondigde gedeeltelijke privatisering van de GIMV hebben bemoeilijkt.

Het vaststellen van de waarde van een onderneming op basis van het eigen vermogen is een algemeen aanvaarde werkwijze. Het Rekenhof stelt trouwens deze waarderingwijze niet in vraag. De vragen en bedenkingen hebben vooral betrekking op de stijging van de waarde van de Gimvindus-aandelen tussen de datum van het protocol van januari 1992 en de terugkoopovereenkomst van december 1994. Op te merken valt dat de stijging van het eigen vermogen in deze periode niet door het Rekenhof wordt betwijfeld. Dit kan men opmaken uit de onduidelijke laatste paragraaf van het verslag. Het Rekenhof stelt hierin – en ik citeer : zonder de omzetting van kapitaal in schuld zouden de gerealiseerde winsten slechts zorgen voor een relatief geringe toename van het eigen vermogen. Einde citaat.

Men zou dus wel akkoord gaan met een stijging van het eigen vermogen van 33,7 miljard frank tot

34,45 miljard frank plus 775 miljoen geconsolideerde winsten. Een stijging van 1,2 miljoen frank tot 775 miljoen frank wordt beoordeeld als een gigantische, onaanvaardbare stijging. Mij ontsnapt hiervan de logica.

De regeling die het Rekenhof klaarblijkelijk voorstaat, kan als volgt worden omschreven. Begin 1992 werd de verkoopprijs voor de Gimvindus-aandelen vastgesteld op 33,7 miljard frank. Volgens het Rekenhof zijn er twee financieringsmogelijkheden. Ten eerste, de GIMV betaalt dit bedrag aan het Vlaams Gewest, gaat dit bedrag lenen bij de financiële instellingen en betaalt zich blauw aan financiële lasten. Ten tweede, de GIMV boekt een schuld aan het Vlaams Gewest van 33,7 miljard frank.

Eind 1994 wordt dan de aankoopprijs van de Gimvindus-aandelen vastgesteld op 34,4 miljard frank, weer met twee financieringsmogelijkheden. Ten eerste, het Vlaams Gewest schrijft dit bedrag in op zijn begroting en de GIMV betaalt haar schuld aan de financiële instellingen terug. Ten tweede, de GIMV boekt haar schuld aan het Vlaams Gewest af, en het Vlaams Gewest betaalt bijkomend 775 miljoen frank.

Rekening houdend met het feit dat het gewest eind 1994 nog voor 95 percent aandeelhouder was van de GIMV en ze dus één geheel vormden, zou de eerste financieringswijze aanzienlijke onnodige kosten met zich hebben meegebracht voor het Vlaams Gewest. Het gewest volgde dan ook grotendeels de tweede financieringswijze. Het enige verschil met de gevolgde werkwijze bestond erin dat nu Gimvindus in plaats van de GIMV schuldenaar werd van het Vlaams Gewest. Op geconsolideerde basis betekende dit evenwel geen verschil.

Onze conclusie luidt dat er geen duistere waarderingstechnieken werden gehanteerd om de GIMV te bevoordelen. Voor de waardevermindering bij Gimvindus bestond trouwens een decretale machtiging. Deze werkwijze minimaliseerde de financiële kosten van het gewest op geconsolideerde basis. Ik herhaal dit laatste, want dit is waar we rekening mee moeten houden. Het Rekenhof aanvaardt de gehanteerde waarderingstechniek en de aangroei van het geconsolideerd eigen vermogen van Gimvindus. Het Rekenhof schat als verklaring voor de stijging van het eigen vermogen, de kapitaalvermindering die werd doorgevoerd voor de verkoop in 1992, minstens even hoog in als de geboekte resultaten. Voor deze stelling ontbreekt elke onderbouw. In zijn verslag laat het Rekenhof doorschemeren dat de GIMV voor haar participaties in

Van Rompuy

Gimvindus, de Milieuholding en de LIM meer FIV-middelen zou hebben ontvangen dan haar toekwam. Dit moet met klem worden ontkend.

Op 30 november 1994 was er 998 miljoen frank beschikbaar op de wachtrekening. Krachtens de beslissing die de Vlaamse regering op 24 februari 1993 in het kader van het DAF-dossier nam, – waarbij de participatie van het Vlaams Gewest van 800 miljoen frank met FIV-middelen werd gefinancierd – kwam dit bedrag in feite reeds volledig ten goede aan de GIMV. Deze beslissing hield immers in dat het beschikbaar saldo van de FIV-middelen op de wachtrekening zou worden aangewend om het kapitaal van de GIMV te verhogen. De beslissing werd niet formeel uitgevoerd. De Vlaamse regering heeft er uiteindelijk voor gekozen om deze middelen niet aan te wenden voor een kapitaalverhoging bij de GIMV, maar om de terugkoop van de participaties van de milieuholding, Gimvindus en de LIM gedeeltelijk te financieren.

Als conclusie bij dit punt vermeld ik dat de uitstaande FIV-vorderingen werden nagekeken door een extern bureau, met name Andersen. De FIV-middelen op de wachtrekening werden in het kader van het DAF-dossier reeds aan de GIMV toegezegd voor een kapitaalverhoging. Deze beslissing werd niet uitgevoerd. Er kan dus niet worden beweerd dat de GIMV zich onrechtmatig FIV-middelen heeft toegeëigend. De GIMV heeft door middel van een schrijven aan de voorzitter van het Vlaams Parlement – dat ik u zal overmaken – uitgebreid gereageerd op de opmerkingen over de FIV-middelen in het verslag van het Rekenhof.

Er werd ook gevraagd waarom Gimvindus verschillende waarderingsregels voor de KS-middelen, de scheepsbouwveloppe en de overige schulden en vorderingen hanteert. Mijnheer Bogaert, zoals u zelf reeds verklaarde, is Gimvindus onderworpen aan de waarderingsregels die de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekeningen van ondernemingen voorschrijft. Die waarderingsregels zijn geattesteerd door het college van commissaris-revisoren. De Vlaamse regering heeft dan ook geen reden om te twifelen aan de waarheidsgetrouwheid van de uitgevoerde waarderingsregels, aangezien ze ook werden onderworpen aan een controle. Ik heb trouwens de indruk dat het Rekenhof daar al evenmin aan twijfelt. Het Rekenhof heeft het moeilijk met het gebrek aan vergelijkbaarheid tussen de verschillende jaarreke-

ningen. Primordiaal voor het Vlaams Gewest is dat het financieel evenwicht moest worden gevrijwaard. Momenteel heb ik geen aanwijzingen dat dit niet het geval is. In het kader van de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 1998-2000 zal hieraan bijzondere aandacht worden besteed. De interne auditor werd reeds om een geactualiseerd rapport verzocht. Ook de commissaris van de Vlaamse regering bij Gimvindus heeft specifiek opdracht gekregen toezicht te houden op het financieel evenwicht.

Mijnheer de voorzitter, dit is een bijzonder ingewikkelde en technische zaak. We zullen echter alle documenten en correspondentie terzake – de brief van de voorzitter van de GIMV aan de voorzitter van het parlement inbegrepen – overmaken. We hebben de zaak nogmaals van a tot z bekeken. Ik meen dat mijn antwoord volkomen weergeeft hoe en in welke geest we deze operatie hebben moeten doorvoeren met als aanleiding de opdracht van het decreet van 1994.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet terugkomen op elk punt van de repliek van de minister. Toch wil ik op zijn laatste punt inpikken. Hij zegt dat de jaarrekeningen door de commissaris-revisoren zijn geattesteerd. Natuurlijk is dat zo. Het is immers een verplichting. Maar de bedenking van het Rekenhof wordt in feite zelfs in het attest van de commissaris-revisoren herhaald, zowel wat de jaarrekening voor 1993 als die voor 1994 betreft. Bij de eerste jaarrekeningen schrijven ze zelf : om deze redenen zijn de jaarrekeningen voor 1992 en 1993 niet vergelijkbaar. De redenen in kwestie zijn de argumenten die ik hier aanhaalde. In het attest bij de tweede rekening wordt hetzelfde gezegd over de onvergelijkbaarheid van de jaarrekeningen voor 1993 en 1994. Wat dat betreft hoeven de vraagtekens van het Rekenhof ons niet te verbazen. We bevinden ons bij het herhalen van deze opmerking in het goede gezelschap van de commissaris-revisoren.

Mijnheer de minister, u verwijst naar het decreet van juni 1994. Dat was natuurlijk de basis voor de verschillende herstructureringsregelingen. Dat wij of onze voorgangers toen per decreet een aantal dingen hebben geregeld, biedt echter geen vrijgeleide om die op om het even welke manier uit te voeren. Mijn kritiek betreft niet het feit dat er herstructureringsregelingen hebben plaatsgevonden, maar wel de manier waarop dat gebeurde.

Bogaert

U beweert dat het Rekenhof aan een aantal elementen voorbijgaat. Het Rekenhof baseert zich uiteraard op de door de betrokken instanties ter beschikking gestelde gegevens. Het baseert zich eveneens op de antwoorden die u als minister in juni 1996 hebt gegeven, en verwijst daar ook voortdurend naar. Over het element van de LRM vind ik inderdaad niets terug in het rapport van het Rekenhof. Ik zal daar ook niet meteen over oordelen, want dit zou best een goed argument kunnen zijn. Maar voor het overige kom ik tot volgende algemene conclusie. Enerzijds is er de vrij technische problematiek van de herstructurering en de financiële transacties, die – hoe u het ook voorstelt – een aantal vragen oproepen. U kunt wel beweren dat het Rekenhof geen problemen heeft met de schuldherschikking van 33,7 miljard frank naar 44,2 miljard frank, maar het stelt zich wel vragen bij de overdracht van 1,25 miljoen frank naar 775 miljoen frank. Stel je die vraag aan een buitenstaander, dan zal die evenveel vraagtekens plaatsen. Het lijkt me nuttig dat deze commissie of de subcommissie voor Financiën de diverse thesen die de minister ook nu weer verdedigt, aan elkaar toetst.

Mijnheer de minister, u beweert dat het Rekenhof ergens aan voorbijgaat. Misschien doet het dat niet. U vraagt zich af waarom het Rekenhof in de kapitaalvermindering die voor de verkoop in 1992 werd doorgevoerd, minstens een even grote verklaring ziet voor het stijgen van de eigen resultaten, als in de geboekte resultaten. Het hof beargumenteert deze conclusie echter wel degelijk, namelijk in de door u aangehaalde zin. Het lijkt me dus nuttig inzicht te verwerven in de technische aspecten van dit hele dossier.

Het zou nuttig zijn het Rekenhof, de minister, de voorzitter van het parlement en Gimvindus met elkaar te confronteren zodat we gevolg kunnen geven aan dit rapport. Ik wil dit niet in een of andere richting sturen, alhoewel ik niet blind kan blijven voor bepaalde conclusies van het Rekenhof. Ik laat het aan de wijsheid van deze commissie en haar voorzitter over om te bepalen of we de confrontatie in de commissie voor Economie moeten organiseren, dan wel of we dit moeten doorverwijzen naar een subcommissie voor Financiën.

Mijnheer de minister, u zult het met me eens zijn dat we niet in een welles-nietesdiscussie mogen vervallen. Het gaat er niet om wie gelijk heeft,

maar wel om de transparantie van de transacties die hebben plaatsgevonden. We moeten onze controlerende taak als parlement immers kunnen vervullen.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u zei net dat de GIMV – in het licht van haar komende beursgang – en uzelf om tactische redenen een zekere terughoudendheid zouden moeten vertonen in deze commissie. Houdt u daarbij rekening met de strenge vragen die de heer Duplat, voorzitter van de commissie voor Bank- en Financien, zou stellen ? Aan de beursgang zal een prospectus moeten voorafgaan. Houdt u rekening met de preciseringen die daarin zullen worden vermeld ?

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, naar aanleiding van deze interpellatie zou ik een verzoek willen uiten. Ik ben overtuigd van de waarde van een externe audit.

Ik wil echter ook pleiten voor een interne audit in alle investeringsmaatschappijen waar de Vlaamse regering bij betrokken is. Ik refereer aan het Boeldossier. Ook daar ontbrak een interne audit. Een goede bedrijfsrevisor eist een degelijk schema van de interne auditing vooraleer hij zijn handtekening plaatst.

De voorzitter : Mijnheer de minister, wenst u hierop te reageren ?

Minister Eric Van Rompuy : De vraag is eigenlijk aan u gericht.

De voorzitter : Collega's, het verslag van het Rekenhof werd aan alle Vlaamse volksvertegenwoordigers overgezonden, maar diende niet voor behandeling naar een commissie te worden verwezen. Er is dan ook geen verwijzing naar de commissie gebeurd.

De heer Jean-Marie Bogaert : Daarom wil ik een met redenen omklede motie aankondigen, mijnheer de voorzitter, waarin ik vraag dat rapport aan de commissie over te maken. Daarna kunnen we de confrontatie van de betrokken partijen organiseren.

Bogaert

Het incident is gesloten.

Met redenen omklede motie

[...]

De voorzitter : Door de heren Bogaert, Laverge, Vandenbroeke en Stassen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na sluiting van de vergadering zijn ingediend.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.20 uur.*

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

BIJLAGEN

BLANCO

BIJLAGE I

Antwoord door minister Van Rompuy

op de interpellatie van de heer Bogaert

over de verkoop van GIMV-participaties aan de overheid

De gestelde vragen vloeien voort uit een recent verslag van het Rekenhof.

Dit verslag vormt het resultaat van een ganse onderzoekscyclus met betrekking tot bepaalde overeenkomsten en verrichtingen tussen de Vlaamse regering en de openbare investeringsmaatschappijen voorafgaand aan het boekjaar 1995.

De door het Rekenhof geformuleerde bedenkingen zijn overwegend technisch van aard.

Aangaande de meeste bedenkingen die in het verslag zijn opgenomen, heb ik reeds briefwisseling met het Rekenhof gevoerd.

De verstrekte antwoorden hebben het Rekenhof er klaarblijkelijk niet kunnen van overtuigen dat met bedoelde verrichtingen de belangen van het Vlaamse Gewest werden gevrijwaard.

Er worden door de heer Bogaert aangaande verschillende onderdelen van het verslag vragen gesteld.

Teneinde een zo duidelijk en volledig mogelijk antwoord te verstrekken, zal ik op iedere vraag afzonderlijk ingaan maar zijdelings ook op andere bedenkingen die in het verslag worden geformuleerd.

Vraag 1)

Het protocol van 14 januari 1993 had de financieringsverplichting van GIMVINDUS ten aanzien van de nv Mijnen vastgesteld op 19,6 miljard BEF. Met de overeenkomst van 14 december 1994 werd deze verplichting verhoogd tot 24,6 miljard BEF, of een verhoging met 5 miljard BEF. Hiertegenover staat volgens Rekenhof dat het Vlaamse Gewest de financiële structuur van GIMVINDUS heeft versterkt voor een bedrag ad 20,5 miljard BEF. Vanwaar deze discrepantie?

Gans de herstructurering van eind 1994 en de wijze van betaling had voor GIMVINDUS een aantal minpunten tot gevolg die gecompenseerd moesten worden om het financieel evenwicht van GIMVINDUS te behouden.

Wanneer de vergelijking wordt gemaakt op basis van geactualiseerde gegevens, valt de discrepantie al minder groot uit. Dit wordt ook door het Rekenhof erkend.

Het behoud van het vermogensmatig en financieel evenwicht van GIMVINDUS wordt door de Vlaamse regering van nabij opgevolgd aangezien het Vlaamse Gewest 100% aandeelhouder is van de vennootschap en de balans van GIMVINDUS nog aanzienlijke uitstaande verbintenissen ten aanzien van financiële instellingen bevat.

De Vlaamse regering heeft ook tijdens deze legislatuur reeds verschillende keren stil gestaan bij de vrijwaring van het financieel evenwicht van GIMVINDUS. Dit zou niet nodig geweest zijn indien er sinds het financieringsprotocol van 14.12.1994, in hoofde van GIMVINDUS, een positief onevenwicht bestond tussen haar verplichtingen en de beschikbare middelen.

Belangrijk om weten is, en het Rekenhof gaat hier klaarblijkelijk gemakkelijk aan voorbij, dat het Vlaamse Gewest als **enige aandeelhouder** van GIMVINDUS er alle baat bij heeft dat de financiering van GIMVINDUS zo realistisch mogelijk wordt gehouden. Enerzijds moet vermeden worden dat GIMVINDUS haar verplichtingen niet kan nakomen zodat het Vlaamse Gewest moet bijspringen ; anderzijds moet vermeden worden dat in GIMVINDUS onnodig liquiditeiten worden opgebouwd die het Vlaamse Gewest niet kan aanwenden voor andere beleidsprioriteiten.

Het Rekenhof gaat er ook aan voorbij dat de schuldvermindering die aan GIMVINDUS werd toegestaan ad 10,030 miljard BEF werd gecompenseerd door eenzelfde schuldbedrag in hoofde van LRM.

Dit is logisch omdat de financiering van de economische reconversie (diversificatie-investeringen) werd overgedragen van GIMVINDUS naar LRM (eveneens een 100% dochtermaatschappij van het Vlaamse Gewest).

Over dit gegeven (overname van schuld van GIMVINDUS aan het Vlaamse Gewest door LRM) wordt niets vermeld in het verslag van het Rekenhof. Wanneer men dit mee in rekening neemt, valt de globale financiële regeling in hoofde van het Vlaamse Gewest anders uit.

Vraag 2)

In de overeenkomst van 21 december 1994 werd vastgelegd dat GIMVINDUS nog 24,6 miljard BEF ter beschikking zou stellen in het kader van de uitvoering van het Plan-Gheyselinck. Hoeveel van het totale pakket van 24,6 miljard BEF werd ex post effectief aangewend door GIMVINDUS?

In de overeenkomst van 21 december 1994 is een vaste betalingskalender opgenomen :

Op 1 januari 1995 diende GIMVINDUS 8,6 miljard BEF ter beschikking te stellen.

Op 30 juni 1995 5,1 miljard BEF

Op 30 juni 1996 5,8 miljard BEF

Op 30 juni 1997 2,1 miljard BEF

Totaal : 21,6 miljard BEF.

Het verschil met de aangehaald 24,6 miljard BEF is te verklaren door het feit dat contractueel ook het volgende was bepaald :

- de erkenning door nv Mijnen dat GIMVINDUS op 28 juli 1994 reeds 2 miljard had betaald ;
- de gedeeltelijke overname van de verplichting door het Vlaamse Gewest voor een bedrag ad 1 miljard BEF.

Behoudens het bedrag ad 2,1 miljard BEF dat GIMVINDUS nog op 30 juni 1997 moet storten, werden alle contractueel afgesproken bedragen ter beschikking gesteld.

Vraag 3)

GIMVINDUS-aandelen werden met het protocol van 7 januari 1992 aan de GIMV verkocht voor 1.250.000 BEF. Met de overeenkomst van 14 december werden de GIMVINDUS-aandelen van de GIMV teruggekocht voor 775.561.492 BEF. Hoe valt de spectaculaire koerswinst van het GIMVINDUS-aandeel in de periode 1992-1994 te verklaren?

Het antwoord op deze vraag vereist wat toelichting bij de wijze waarop de prijsbepalingen voor de GIMVINDUS-aandelen op 7 januari 1992 en op 14 december 1994 tot stand zijn gekomen

Prijsbepaling 7 januari 1992

Artikel 98 van het programmadecreet 1991 bepaalt dat het kapitaal van de nv FNSV (voorganger van GIMVINDUS) kan worden verminderd door terugbetaling aan het Vlaamse Gewest, dat de terugbetalingsmodaliteiten zullen worden vastgelegd bij besluit van de Vlaamse regering en dat deze terugbetalingen moeten worden gestort in de middelenbegroting.

Het bedrag van deze kapitaalvermindering diende dus niet dadelijk te worden uitbetaald aan de aandeelhouder maar mocht worden omgezet in een schuld tegenover de aandeelhouder.

Het besluit van de Vlaamse regering van 7 januari 1992 legt de terugbetalingsmodaliteiten vast van de schuld uit de kapitaalvermindering. Het maatschappelijk kapitaal werd teruggebracht van 44,3 miljard BEF tot het minimumbedrag, namelijk 1.250.000 BEF.

Eenzijds had deze kapitaalvermindering betrekking op een aanzuivering van de **op dat moment** op de portefeuille vastgestelde waardeverminderingen, geattesteerd door de commissaris-revisor ad 10.560.551.244 BEF, en verder op een omzetting van een bedrag ad 33,7 miljard BEF in een renteloze achtergestelde schuld. De waarderingen werden uitgevoerd op basis van de situatie per 8.1.1991, datum waarop de nv GIMVINDUS voor eigen rekening is begonnen werken.

Na deze kapitaalvermindering werden ingevolge een beslissing van de Vlaamse regering de GIMVINDUS-aandelen verkocht aan de GIMV. De verkoopprijs was gelijk aan het bedrag van het eigen vermogen (1.250.000 BEF).

In principe zou men kunnen stellen dat **op geconsolideerde basis** de eigenlijke verkoopprijs 33,7 miljard BEF bedroeg (1,250 MF in hoofde van GIMV ; 33,7 miljard BEF in hoofde van haar dochteronderneming GIMVINDUS).

Er moet ook op gewezen worden dat de GIMV voor een bedrag ad 1,250 miljoen BEF een vennootschap heeft overgenomen met een eigen vermogen van 1,250 miljoen BEF en een schuld van 33,7 miljard BEF.

Prijsbepaling 14 december 1994

Voor de aankoop eind 1994 werd voor de prijsbepaling van de GIMVINDUS-aandelen en onder dezelfde omstandigheden als bij de Vlaamse Milieuholding (VMH) en de Limburgse Investeringsmaatschappij (LIM), het geconsolideerd eigen vermogen weerhouden.

Hiermee wordt dan ook reeds een antwoord gegeven op de vraag hoe de Vlaamse regering de overnamesom voor de GIMV-participaties in GIMVINDUS, VMH en LIM verklaart. De overnameprijs werd bepaald op basis van het geconsolideerd eigen vermogen van de verschillende vennootschappen.

De waardebeoordeling werd zonder voorbehoud geattesteerd door commissarissen-revisoren.

Een lagere prijs zou voor de GIMV een aanzienlijk verlies op geconsolideerde basis betekend hebben, waarvoor de GIMV een minwaarde had moeten boeken en de bestuurders van de GIMV verantwoordelijk zouden kunnen gesteld worden aangezien juridisch alleen de raad van bestuur een dergelijke beslissing kan nemen. Een dwangmatig optreden in dit verband zou de belangen van de minderheidsaandeelhouders hebben geschaad en bovendien de aangekondigde gedeeltelijke privatisering van de GIMV bemoeilijkt hebben.

Het vaststellen van de waarde van een onderneming op basis van het eigen vermogen is een algemeen aanvaarde werkwijze.

Het Rekenhof stelt deze waarderingswijze in feite ook niet in vraag.

De vragen en bedenkingen hebben vooral betrekking op de stijging van de waarde van de GIMVINDUS-aandelen tussen het protocol van januari 1992 en de terugkoopovereenkomst van december 1994.

Op te merken valt dat de stijging van het eigen vermogen in deze periode niet door het Rekenhof wordt betwijfeld.

Dit kan men opmaken uit de onduidelijke laatste paragraaf van haar repliek (pag. 15 van het verslag). Het Rekenhof stelt : 'zonder de omzetting van kapitaal in schuld, zouden de gerealiseerde winsten slechts zorgen voor een relatief geringe toename van het eigen vermogen'.

Men zou dus wel akkoord gaan met een stijging van het eigen vermogen van 33,7 miljard BEF tot 34,45 miljard BEF (+ 775 MF geconsolideerde winsten). Een stijging van 1,250 MF tot 775 MF wordt beoordeeld als een 'gigantische onaanvaardbare stijging'.

De regeling die het Rekenhof klaarblijkelijk voorstaat, kan als volgt worden beschreven:
- Begin 1992 wordt de verkoopprijs voor de GIMVINDUS-aandelen vastgesteld op 33,7 miljard BEF (eigen vermogen). Twee financieringsmogelijkheden :

1. De GIMV betaalt dit bedrag aan het Vlaamse Gewest, gaat dit bedrag lenen bij financiële instellingen en betaalt zich blauw aan financiële lasten.
2. De GIMV boekt een schuld aan het Vlaamse Gewest ad 33,7 miljard BEF

- Eind 1994 wordt de aankoopprijs voor de GIMVINDUS-aandelen vastgesteld op 34,45 miljard BEF. Twee financieringsmogelijkheden :

- 1. Het Vlaamse Gewest schrijft dit bedrag in op haar begroting en de GIMV betaalt haar schuld aan de financiële instellingen terug.**
- 2. De GIMV boekt haar schuld aan het Vlaamse Gewest af en het Gewest betaalt bijkomend 775 MF aan de GIMV.**

Rekening houdend met het feit dat het Gewest eind 1994 nog voor 95% aandeelhouder was van de GIMV en dus één geheel vormden, zou de eerste financieringswijze aanzienlijke onnodige kosten met zich meegebracht hebben voor het Vlaamse Gewest.

De tweede financieringswijze werd grotendeels gevolgd door het Vlaamse Gewest. Het enige verschil met de gevolgde werkwijze is dat GIMVINDUS schuldenaar was van het Vlaamse Gewest i.p.v. de GIMV. Op geconsolideerde basis betekende dit evenwel geen verschil.

Conclusie :

Er werden geen duistere waarderings technieken gehanteerd om de GIMV te bevoordeligen.

Voor de waardevermindering bij GIMVINDUS bestond een decretale machtiging.

De gevolgde werkwijze minimaliseerde de financiële kosten van het Vlaamse Gewest ‘op geconsolideerde basis’.

Het Rekenhof aanvaardt de gehanteerde waarderings techniek en de aangroei van het geconsolideerd eigen vermogen van GIMVINDUS.

In haar verslag laat het Rekenhof doorschemeren dat de GIMV voor haar participaties in GIMVINDUS, de Vlaamse Milieuholding en de Limburgse Investeringsmaatschappij vanuit de FIV-middelen meer middelen zou hebben ontvangen dan haar toekwam.

Dit moet met klem worden ontkend.

De uitstaande FIV-vorderingen werden nagekeken door een extern bureau, m.n. Arthur Andersen. Verslagen zijn beschikbaar.

De GIMV heeft met een schrijven aan de Voorzitter van het Vlaams Parlement ook uitgebreid gereageerd op de commentaar in het verslag van het Rekenhof met betrekking tot de FIV-middelen. Deze brief zal ter beschikking worden gesteld van het secretariaat van de Commissie.

Vraag 5)

Waarom hanteert GIMVINDUS verschillende waarderingsregels voor de KS-middelen, de scheepsbouw-enveloppe en de overige schulden en vorderingen?

GIMVINDUS is onderworpen aan de waarderingsregels die de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen voorschrijft.

De waarderingsregels werden steeds geattesteerd door een college van commissarissen-revisoren.

De Vlaamse regering heeft dan ook geen redenen om te twijfelen aan de waarheidsgetrouwheid van de uitgevoerde waarderingsregels.

Ik heb ook niet de indruk dat het Rekenhof daaraan twijfelt.

Het Rekenhof heeft het moeilijk met het gebrek aan vergelijkbaarheid tussen de verschillende jaarrekeningen.

Primordiaal voor het Vlaamse Gewest is dat het financieel evenwicht van GIMVINDUS gevrijwaard is. Momenteel heb ik geen indicaties dat dit niet het geval is.

In het kader van de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 1998-2000, zal hier bijzondere aandacht worden aan besteed.

De interne auditor werd reeds om een geactualiseerd rapport verzocht.

Het opvolgen van dit financieel evenwicht is ook een specifieke opdracht van de commissaris van de Vlaamse regering bij GIMVINDUS.

BLANCO

BIJLAGE II

Verslag van het Rekenhof – stuk 28/1996-1997/nr. 1

Zitting 1996-1997 – 10-12-1996 Vlaams Parlement

GIMV n.v.
Karel Oomstraat 37
B-2018 Antwerpen
België

Tel. : 32-3-248 23 21
Fax: 32-3-238 41 93

H.R. Antwerpen 222 348
BTW : BE 220.324.117
Bank ASLK : 001-0893300-06

VLAAMS PARLEMENT
DE HEER N. DE BATSELIER
Voorzitter

1011 BRUSSEL

u.ref.: A.4.1./cdc/3126/
o.ref.:

Antwerpen, 13 februari 1997

Mijnheer De Voorzitter,

BETREFT : Verslag van het Rekenhof - stuk 28/1996 - 1997 / nr. 1
Zitting 1996 - 1997 - 10-12-1996 Vlaams Parlement

Bij schrijven van 6 december 1996, ref. N 12-1.113.574 B2 heeft het Rekenhof, in het kader van artikel 13 van het decreet van 13-07-1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, GIMVINDUS, VMH, MIJNEN en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg, in een eerste verslag zijn commentaar medegedeeld met betrekking tot bepaalde overeenkomsten en verrichtingen voorafgaand aan het boekjaar 1995.

Hierbij wensen wij te reageren op de commentaar bij Deel I.2 "betaling van de participaties met FIV- middelen", inzonderlijk op de punten 2.2 en 2.5 "Repliek van het Rekenhof."

Vooreerst dient verwezen naar de verschillende overeenkomsten welke met het Fonds voor Industriële Vernieuwing (verder afgekort "FIV") werden afgesloten :

- de overeenkomst dd. 11 december 1980, gewijzigd bij de overeenkomst dd. 13-04-1981, betreffende de industriële reconversie en renovatie en waarbij uitsluitend voor de industriële reconversie terugvorderingsmodaliteiten werden voorzien, dit ingevolge art. 5 van het KB 31 dd. 15-12-1978.
- de overeenkomst dd. 01-02-1985, houdende de werking van 3 opdrachten bij het FIV, hetzij de financiering van reconversiecontracten, de financiering van de klassieke opdrachten van de investeringsmaatschappijen voorzien in art. 2 § 1,2 en 3 van de wet van 2 april 1962, en als laatste de financiering van de projecten van gewestelijke reconversie of ontwikkelingsbeleid.

Indien het Rekenhof in zijn brief onder 2.5 stelt dat de niet opname van een regularisatie van het dossier Truck Development Cie, een bewijs is van niet-garantie van de volledige inventarisatie van de FIV- verplichtingen, menen wij dit ten stelligste te moeten ontkennen.

Tijdens de opmaak en afhandeling van het migratieplan werden immers negotiaties gevoerd met het bedrijf waarbij al of niet kon overgegaan worden tot een schuldherschikking van de voorziene planning voor de terugbetaling van kapitaal en intresten van de obligatielening.

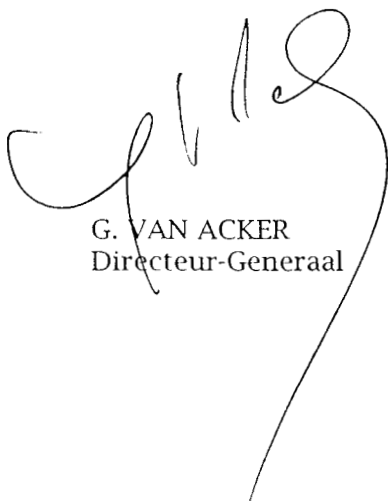
Op 1 februari 1995 werd een addendum getekend met het bedrijf waarbij haar voorziene aflossingsplan werd herschikt in die zin dat haar verplichtingen tijdens de periode '93 - '96 werden verschoven naar 1997 -2000. Het migratieplan werd reeds getekend op 14-12-1994 waarbij bijgevolg de GIMV geen uitvoering kon geven aan bewust bedrag en naderhand, op spontane basis, dit bedrag heeft verrekend bij de uitvoering van de overeenkomst van de FIT- middelen. (30-11-1995)

Bijkomende vragen om verduidelijking of aanvullende inlichtingen door de diensten van het Rekenhof hadden hier ook de Repliek overbodig gemaakt.

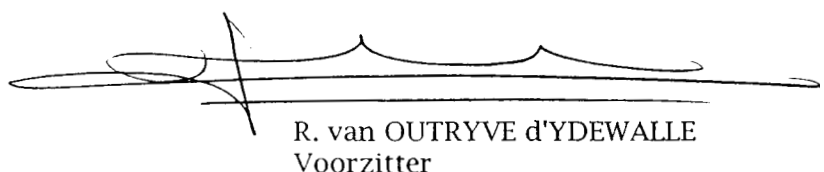
Wat anderzijds de interpretatie betreft die het Rekenhof geeft aan de aankoopsom die de GIMV betaald heeft voor de verwerving van GIMVINDUS, willen we ons standpunt nogmaals herformuleren door te stellen dat de GIMV inderdaad 1 250 000,- BEF betaald heeft maar dan voor een vennootschap met een eigen vermogen - volgens de Belgische boekhoudwet - van 1 250 000,- BEF en een schuld van 33,7 miljard BEF.

Tenslotte wensen wij nogmaals te benadrukken dat de GIMV haar volledige medewerking steeds heeft verleend bij de controles van diverse instellingen waarbij haar personeel een opbouwende en coherente kwaliteit van informatieverstrekking nastreefd.

Met de meeste hoogachting,

G. VAN ACKER
Directeur-Generaal

R. van OUTRYVE d'YDEWALLE
Voorzitter

Kopij : Dhr. L. Van Den Brande, Minister-President Vlaamse Regering
Dhr. E. Van Rompuy, Minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
Dhr. J. Van de Velde, Eerste Voorzitter

De FIV- tussenkomsten hebben de vorm van renteloze terugvorderbare voorschotten welke door de GIMV geboekt werden als schulden tegenover het FIV, en waarbij, volgens beslissingen van de Raad van Bestuur van de GIMV, schulden kaderen in wat destijds aangeduid werd als haar eerste of tweede functie, behalve voor wat de industriële reconversie betref, welke steeds in haar zogenaamde derde functie (opdracht (in naam en) voor rekening van het Vlaams Gewest) genomen werden.

Hierbij dient opgemerkt dat de bewegingen in deze laatste functie uitsluitend in onderrekeningen werden geregistreerd en waarvan de inventaris elk jaar bij de jaarrekening en het jaarverslag van de GIMV werd gevoegd. Tenslotte werden de registraties en de inventarisatie nagezien door het College van Commissarissen-Revisoren van de GIMV.

Verder wensen wij te benadrukken dat opdrachten bij het FIV geenszins overeenstemmen met die functies bij de GIMV, dat bijgevolg beslissingen van het beheerscomité van het FIV afwijken, wat de classificatie betref, met de beslissingen van de Raad van Bestuur van de GIMV, en dat bijgevolg voor elke pre-financiering duidelijk dient nagegaan te worden - (1) tot welke overeenkomst zij behoren, - (2) of zij kaderen in de industriële reconversie, renovatie, klassieke opdrachten of reconversiecontract, - (3) bijkomend in welke functie zij bij de GIMV werden geboekt.

Dit onderscheid heeft de wettelijke FIV- omkadering moeilijk begrijpbaar, complex en ondoorzichtig gemaakt, waarbij met de toegepaste waarderingsregels binnen de GIMV, er een bepaalde economische en boekhoudkundige ervaring noodzakelijk is om de geregistreerde bewegingen binnen de GIMV- boekhouding volledig te begrijpen.

Het Rekenhof maakt allusie op een overzichtstabel i.v.m. de FIV- verrichtingen en verwijst enerzijds naar een kolom "diversen" en anderzijds naar verschillen tussen het saldo van deze overzichtstabel met het saldo van het migratieplan.

De diensten van het Rekenhof interpreteren de verschillende overeenkomsten van het FIV op een verkeerdelijke wijze.

Het migratieplan had uitsluitend betrekking op de geboekte schulden binnen de GIMV eerste en tweede functie, hetzij de renovatie-opdrachten eerste overeenkomst FIV en de reconversiecontracten en klassieke opdrachten tweede overeenkomst FIV. De industriële reconversie dossiers dienden hier NIET in aanmerking genomen, aangezien deze in opdracht en voor rekening van het Vlaams Gewest werden uitgevoerd en bijgevolg de GIMV slechts lasthebbende partij was in deze uitvoeringen.

De bedragen vermeld in de kolom diversen betreffen verklaarbare verschillen bij de terugbetalingen bij verschillende reconversiedossiers.

Wij betreuren de onachtzaamheid van de diensten van het Rekenhof en menen dat de Repliek van het Rekenhof vermeden kon worden indien haar diensten bijkomende en aanvullende inlichtingen hadden gevraagd, indien de door de GIMV gegeven toelichtingen nog niet voldoende klaarheid hadden geschapen.

De GIMV gaat dan ook geenszins akkoord met de aantijging van twijfels van het Rekenhof i.v.m. de juistheid van de waarderingen in de recapitulatietabel. Deze tabel sluit volledig aan met het saldo van het migratieplan, welke werd geverifieerd en nagezien door twee onafhankelijke revisorenkantoren, hetzij Arthur Andersen die aangesteld was door het Vlaamse Gewest en Van Passel, Mazars & C°, aangeduid door de GIMV, tenzij het Rekenhof de deskundigheid en deontologie van het revisoraat in vraag wil stellen.